

การพัฒนาารูปแบบระบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงแบบมีส่วนร่วม
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหัววัว ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ฐิตาพร งามเจริญ, ศศิธร ปลีน้ำรัมย์

บทคัดย่อ

ผู้สูงอายุในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และอายุยืนยาวมากขึ้น ประชากรร้อยละ 20 เป็นผู้สูงอายุ การที่มีอายุเพิ่มมากขึ้นก็ตามมาด้วยการถดถอยของสมรรถนะการทำงานของอวัยวะต่างๆ รวมถึงสมรรถนะทางกายและสมอง ส่งผลให้มีจำนวนผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้หรือได้จำกัดเพิ่มมากขึ้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาารูปแบบระบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงแบบมีส่วนร่วมโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหัววัว ตำบลเสม็ด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ประชากรคือผู้สูงอายุในพื้นที่เขตบริการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านหัววัว จำนวน 1,863 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) คือผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง จำนวน 52 คน เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน เมษายน 2560 – มิถุนายน 2561 วิธีการดำเนินงานใช้รูปแบบกระบวนการกลุ่มโดยชุมชนมีส่วนร่วม ได้แก่ ผู้นำ, อสม., อสค., ญาติ อสม.น้อยและผู้สูงอายุ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบคัดกรอง/ประเมินสุขภาพผู้สูงอายุแบบสอบถามการมีส่วนร่วม แบบประเมินความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (Activities of Daily Living : ADL) และแบบสำรวจความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงคุณภาพ ค่าเฉลี่ย และร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า หลังการพัฒนาารูปแบบระบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงแบบมีส่วนร่วม ผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง กลุ่ม 3 ลดลงจากร้อยละ 36.54 เป็นร้อยละ 12.50 ความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน (Activities of Daily Living : ADL) ของผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง กลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 คีขึ้นร้อยละ 9.61 และ 1.92 ตามลำดับ ระดับความพึงพอใจของญาติอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 95.67

โดยสรุป การพัฒนาารูปแบบระบบการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง แบบมีส่วนร่วมของชุมชนการร่วมคิด ร่วมทำของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เข้มแข็ง การทำ Self help group และการมี อสม.น้อย เป็นผู้ดูแลผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิดคณาญาติมิตร สามารถช่วยส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพดีขึ้น อีกทั้งยังเป็นที่ยอมรับของญาติและผู้สูงอายุอีกด้วย

คำสำคัญ: การดูแลผู้สูงอายุ, , การมีส่วนร่วม, อสม.น้อย